

BEREKENING HANDELSKUBIEK VAN STAAND HOUT
VOOR CORSICAANSE EN OOSTENRIJKSE DEN

[52]

door

C. H. REURINK

De inhoud van het geschilde, op werkhoutlengte gekorte hout, het handelskubiek, wordt gewoonlijk bepaald volgens de methode lengte $\times$ oppervlak middendoorsnede. Dit vereist tijdrovend en kostbaar meetwerk.

Voor de berekening van de hoeveelheid ongeschild spilhout op stam bestaan voor de verschillende houtsoorten vormgetallen. Op dezelfde wijze kan men zich de bepaling van reductiefactoren denken, welke rechtstreekse berekening van het handelskubiek mogelijk maken.

$$C \times R = H \quad (d^2 \times h) R = d_m^2 \times l \quad R = \frac{d_m^2 \times l}{d^2 \times h}$$

waarbij: R = reductiefactor (voor vormgetal, topstuk, schors)

C = cylinderkubiek

H = handelskubiek

d = diameter op borsthoogte 1,30 m met schors

h = totale boomhoogte

d_m = middendiameter zonder schors

l = werkhoutlengte.

Werkwijze

Praktijkgegevens voortvloeiend uit vorkstaten en eindmetingen, betrekking hebbend op 2000 m³ Corsicaanse den, leverden een gemiddelde factor van 46,7%. Een te verwachten verband tussen d en R kon niet worden nagegaan. Tevens waren bij de uitsleep en de inname de vakken en de houtsoorten niet volledig gescheiden gehouden.

Tenslotte bleken de door het Bosbouwproefstation uitgevoerde metingen ten behoeve van de vaststelling der vellingstarieven alle voor dit doel benodigde gegevens te bevatten.

Deze gaven voor ongeveer 600 bomen op Texel:

1. de diameter op 1,30 m in mm
2. de totale hoogte, liggend gemeten in dm
3. de totale werkhoutlengte, liggend gemeten in dm
4. de middendiameter, liggend geschild gemeten in mm.

Met behulp van 1 en 2 wordt het cylinderkubiek C berekend, met behulp van 3 en 4 het handelskubiek H.

Het quotiënt $H : C = R$ is de reductiefactor, waar het hier om gaat. Uit het beschikbare cijfermateriaal konden voor Oostenrijkse den 305 en voor Corsicaanse den 283 reductiefactoren R (in procenten) worden bepaald, welke zijn samengevat in de grafieken I en II.

Statistisch beschouwd is de spreiding van R te groot om de gemiddelde factor te mogen gebruiken voor de berekening van het handelskubiek van een enkele boom. Deze gemiddelde factor is voor

Oostenrijkse den 46,1 met een standaardafwijking van 6,49

Corsicaanse den 49,6 met een standaardafwijking van 6,66

Een door A. Stoffels gezocht verband tussen factor en diameter bleek niet aantoonbaar.

